

Automobilový priemysel v strednej a východnej Európe prechádza zmenami

Automobilový priemysel v strednej a východnej Európe sa postupom času stal druhým najvýznamnejším v Európe, hneď po Nemecku, a vie pružne zareagovať na nedávne zmeny v dopyte. Zdá sa, že veľké značky sa budú v dlhodobom horizonte musieť spoľahnúť na svoje kapacity v tomto regióne, a to najmä čo sa týka prípravy masovej výroby elektromobilov.

Juraj Kotian

Riaditeľ sekcie makroekonomického výskumu pre strednú a východnú Európu
juraj.kotian@erstegroup.com

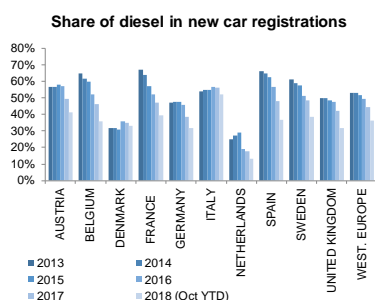
Zoltan Arokszállasi

Hlavný analytik, sekcia makroekonomického výskumu pre strednú a východnú Európu
zoltan.arokszallasi@erstegroup.com

Katarzyna Rzentarzewska

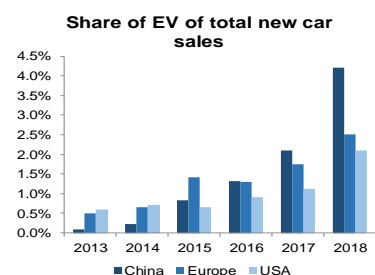
Senior analytička, sekcia makroekonomického výskumu pre strednú a východnú Európu
katarzyna.rzentarzewska@erstegroup.com

Stojíme na prahu konca dieslovej éry?

Zdroje: LMC Automotive, Reuters, Association Auxiliaire de l'Automobile

Predaj elektromobilov silne stúpa a výrazne sa na tom podieľa Čína

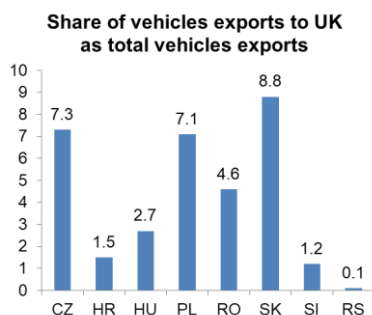
Zdroje: : statista.com, Wikipedia

V posledných mesiacoch sa trh s automobilmi otriasal v základoch. Jedným z najzásadnejších obrátov bol dieselový škandál a následný pokles dopytu po osobných vozidlách na naftový pohon. Ako ukazujú údaje ACEA (Asociácia európskych konštruktérov vozidiel), podiel naftových vozidiel na trhu s novými vozidlami klesol z 55-56% v roku 2013 na 35,9 % minulý rok. Hrozba tvrdého Brexitu nepridáva na nálade, ak si uvedomíme, že priemerne každé dvanásťte vozidlo vyrobené na Slovensku alebo v Českej republike, teda v dvoch najväčších výrobcov v regióne, smeruje do Spojeného kráľovstva. Už pred reálnym odchodom Spojeného kráľovstva z EÚ bol zaznamenaný významný prepád oproti trendom v EÚ, keď počet registrácií nových vozidiel v Spojenom kráľovstve klesol v roku 2017 o 9 %. V poslednom čase sme boli svedkami viacerých narušení výroby zapríčinených zavedením nových noriem pre testovanie emisií (WLTP - celosvetového harmonizovaného skúšobného postupu pre ľahké vozidlá) a štrajkami (v strednej a východnej Európe to bol najmä štrajk v závode Audi v Maďarsku, ktorý spôsobil výpadok v objeme 10 tisíc vozidiel v domácich, nemeckých závodoch a dotkol sa aj výroby v závode Volkswagen na Slovensku).

Mení sa aj vkus spotrebiteľov. Údaje ICCT naznačujú, že v Európe stále výrazne rastie dopyt po SUV, ktorý je momentálne až šesťnásobne vyšší v porovnaní s rokom 2002. Každé štvrté nové auto zaregistrované v Európe v 2017 bolo SUV. Zároveň upadá dopyt po malých a stredne veľkých dieselových vozidlách a malých benzínových vozidlách (všetko vozidlá s relatívne nízkymi emisiami CO₂). Podiel nových vozidiel týchto tried na trhu klesol medzi rokmi 2015 a 2017 o viac ako 9%.

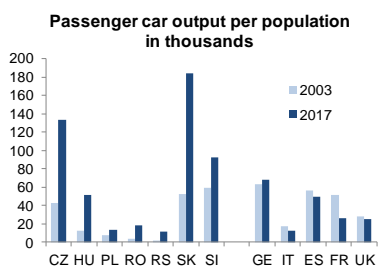
Medzi dlhodobé výzvy pre sektor patrí posun smerom k elektromobilom a autonómnym systémom, ktoré si v porovnaní s vozidlami so spaľovacími motormi vyžadujú radikálne odlišnú výrobu. Rozsah zmeny, akej sektor veľmi pravdepodobne bude čeliť, ilustruje odhad Medzinárodnej agentúry pre energiu, podľa ktorého bude do roku 2030 na cestách na celom svete spolu 125 miliónov elektromobilov, kým ku koncu roku 2018 to bolo len o niečo viac ako 5 miliónov. Napriek tomu, že podiel elektromobilov v predaji nových áut v Európe je stále relatívne nízky (2,5%) počet predaných elektromobilov sa medziročne zvýšil o 33%. Globálne sa počet predaných nových elektromobilov takmer zdvojnásobil na 2 milióny, k čomu minulý rok prispela predovšetkým Čína.

Objem vývozu vozidiel z krajín strednej a východnej Európy do Spojeného kráľovstva nie je zanedbateľný

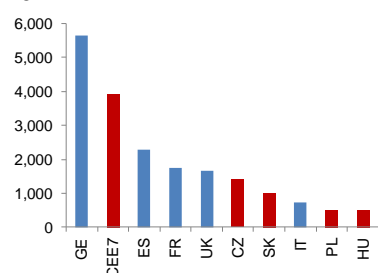
Zdroj: trademap.org

Strednú a východnú Európu automobilový priemysel vystavuje rizikám, ale výrobné závody sú moderné, flexibilné a nízko nákladové

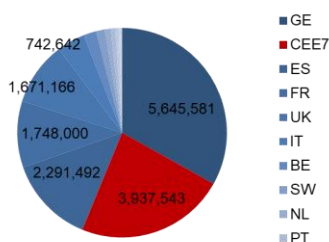
Zdroj: OICA, Európska komisia, Výskum Erste Group

Výroba osobných automobilov v absolútnom vyjadrení (v tis. ks), v 2017

Zdroj: OICA

Podiel CEE7 v celkovej výrobe automobilov v EÚ27

Zdroj: OICA

Za posledných 15-20 rokov sa zo strednej a východnej Európy stal skutočný automobilový uzol, kde sa vyrábajú vozidlá 20 rôznych značiek. Celková výroba osobných automobilov sa v priebehu 15 rokov strojnásobila (na takmer 4 mil. v 2017) a v súčasnosti je takmer každé štvrté vozidlo, ktoré bolo vyrobené v EÚ, kompletizované práve v CEE7. Slovensko má najvyšší objem výroby na obyvateľa na celom svete - v roku 2017 pripadalo na tisíc obyvateľov až 180 vyrobených vozidiel (v minulom roku sa úroveň zvýšila až na 198 kusov), ale pomerne vysoko nad počtom vozidiel vyrobených v automobilovej veľmoci, v Nemecku (68), sa pohybujú aj úrovne v Česku (133) alebo v Slovinsku (92). Očakáva sa, že na Slovensku, kde sa momentálne vyrába ročne viac ako 1 milión vozidiel, prinesie v nasledujúcich 1-2 rokoch novovybudovaný závod Jaguar-Land Rover v Nitre zvýšenie počtu vyrobených áut o ďalších 150 tisíc. Nedávno ohlásené plány na výstavbu nového závodu BMW v maďarskom Debrecíne majú potenciál zvýšiť maďarskú produkciu o podobné množstvo, i keď výroba by sa v tamomšom závode mala začať až v roku 2023.

Mali by sme sa obávať, že súčasné výrazné zvyšovanie ceny práce (dôkazom ktorého je aj 18 % rast miezd, ktorý sa podarilo vybojovať v maďarskom závode Audi) zníži prítťaživosť strednej a východnej Európy pre investorov alebo bude dôvodom pre sťahovanie výroby do iných oblastí? Napriek tomu, že sme si vedomí toho (a tiež tak argumentujeme), že stredná a východná Európa by sa nemala spoliehať na lacnú prácu ako na dlhodobú stratégiu získavania zahraničného kapitálu, rozdiely v cene práce medzi domácimi krajinami v západnej Európe a krajinami strednej a východnej Európy sú stále priepastné. A i keď produktivita výrobných závodov v strednej a východnej Európe možno nie je taká vysoká ako v západných krajinách, pomer personálnych nákladov a pridanej hodnoty je stále výrazne pod priemerom západu (podľa Eurostatu v krajinách V4 bol v 2016 pomer pod 50 %, kým priemer EÚ je takmer 60 %).

S výrazne narastajúcim podielom výroby automobilov na celkovej priemyselnej výrobe sa región stal veľmi zraniteľný voči globálnym zmenám v dopyte. Do kariet mu však hrá skutočnosť, že sa tu nachádza niekoľko moderných závodov, ktorým by pripravovaná zmena v sektore mohla priniesť úžitok. Sprísnenie emisných noriem a posun výroby smerom k elektromobilom síce strednú a východnú Európu zasiahne, jej výhoda však spočíva v tom, že regionálne automobilky sú moderné, pomerne flexibilné a nákladovo efektívne.

Výhľad: Výrobcovia automobilov v strednej a východnej Európe sú schopní rýchlo reagovať na zmeny v dopyte, znížiť výrobu menších a stredných vozidiel s naftovými motormi a malých vozidiel s benzínovými motormi a zmeniť výrobu na SUV s vyššou pridanou hodnotou. Výrobcovia ako Volkswagen sa môžu spoľahnúť na všestrannosť, ktorú im poskytuje ich spoločná platforma a komponenty, a vďaka ktorej dokážu vyrábať rôzne modely automobilov a súčasne si udržať nízke náklady. VW sa prednedávnom zaviazal, že vybuduje spoločnú podvozkovú platformu pre elektromobily, ktorá sa bude vyrábať v 8 závodoch VW, vrátane Mladej Boleslavi v Českej republike. Do roku 2025 by sa mala nová platforma používať v 50 rôznych modeloch a otvoriť tak cestu masovej výrobe elektromobilov v regióne.

Disclaimer

This publication was prepared by Erste Group Bank AG or any of its consolidated subsidiaries (together with consolidated subsidiaries "Erste Group") independently and objectively as other information pursuant to the Circular of the Austrian Financial Market Authority regarding information including marketing communication pursuant to the Austrian Securities Supervision Act. This publication serves interested investors as additional source of information and provides general information, information about product features or macroeconomic information without emphasizing product selling marketing statements. This publication does not constitute marketing communication pursuant to Art. 36 (2) Austrian Securities Supervision Act as no direct buying incentives were included in this publication, which is of information character. This publication does not constitute investment research pursuant to § 36 (1) Austrian Securities Supervision Act. It has not been prepared in accordance with legal requirements designed to promote the independence of investment research and it is not subject to the prohibition on dealing ahead of the dissemination of investment research. The information only serves as non-binding and additional information and is based on the level of knowledge of the person in charge of drawing up the information on the respective date of its preparation. The content of the publication can be changed at any time without notice. This publication does not constitute or form part of, and should not be construed as, an offer, recommendation or invitation to subscribe for or purchase any securities, and neither this publication nor anything contained herein shall form the basis of or be relied on in connection with or act as an inducement to enter into any contract or inclusion of a security or financial product in a trading strategy. Information provided in this publication are based on publicly available sources which Erste Group considers as reliable, however, without verifying any such information by independent third persons. While all reasonable care has been taken to ensure that the facts stated herein are accurate and that the forecasts, opinions and expectations contained herein are fair and reasonable, Erste Group (including its representatives and employees) neither expressly nor tacitly makes any guarantee as to or assumes any liability for the up-to-dateness, completeness and correctness of the content of this publication. Erste Group may provide hyperlinks to websites of entities mentioned in this document, however the inclusion of a link does not imply that Erste Group endorses, recommends or approves any material on the linked page or accessible from it. Neither a company of Erste Group nor any of its respective managing directors, supervisory board members, executive board members, directors, officers of other employees shall be in any way liable for any costs, losses or damages (including subsequent damages, indirect damages and loss of profit) howsoever arising from the use of or reliance on this publication. Any opinion, estimate or projection expressed in this publication reflects the current judgment of the author(s) on the date of publication of this document and do not necessarily reflect the opinions of Erste Group. They are subject to change without prior notice. Erste Group has no obligation to update, modify or amend this publication or to otherwise notify a reader thereof in the event that any matter stated herein, or any opinion, projection, forecast or estimate set forth herein, changes or subsequently becomes inaccurate. The past performance of securities or financial instruments is not indicative for future results. No assurance can be given that any financial instrument or issuer described herein would yield favorable investment results or that particular price levels may be reached. Forecasts in this publication are based on assumptions which are supported by objective data. However, the used forecasts are not indicative for future performance of securities or financial instrument. Erste Group, its affiliates, principals or employees may have a long or short position or may transact in the financial instrument(s) referred to herein or may trade in such financial instruments with other customers on a principal basis. Erste Group may act as a market maker in the financial instruments or companies discussed herein and may also perform or seek to perform investment services for those companies. Erste Group may act upon or use the information or conclusion contained in this publication before it is distributed to other persons. This publication is subject to the copyright of Erste Group and may not be copied, distributed or partially or in total provided or transmitted to unauthorized recipients. By accepting this publication, a recipient hereof agrees to be bound by the foregoing limitations.

© Erste Group Bank AG 2018. All rights reserved.

Published by:

Erste Group Bank AG
Group Research
1100 Vienna, Austria, Am Belvedere 1
Head Office: Wien
Commercial Register No: FN 33209m
Commercial Court of Vienna

Erste Group Homepage